

Руденко О. О.
студентка кафедри менеджменту підприємств
ORCID: 0009-0004-6433-2116;

Салабай В. О.
асистент кафедри менеджменту підприємств
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського», м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-6369-7381

УПРАВЛІННЯ СТАРТАП-ПРОЄКТАМИ У СФЕРІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах глобальної економіки підприємства зіштовхуються з високою конкуренцією, технологічними змінами та зростаючими вимогами до екологічної відповідальності. Концепції сталого розвитку та екологічні, соціальні та управлінські підходи (ESG-підходи) стають невід'ємною частиною стратегій успішних компаній, оскільки вони забезпечують не лише екологічну та соціальну відповідальність, але й підвищують економічну стійкість і репутацію на ринку.

В той самий час стартап-проекти та інноваційні ініціативи у сфері сталого розвитку дозволяють підприємствам швидко адаптуватися до змін, впроваджувати нові технології та бізнес-моделі, а також підвищувати конкурентоспроможність. Управління такими проектами вимагає застосування сучасних методологій, таких як гнучке управління (англ. *Agile*), бережливий стартап (англ. *Lean Startup*), скрам / скрам-методологія (англ. *Scrum*), і це дозволяє ефективно координувати команду, оптимізувати ресурси та досягати стратегічних цілей.

Таким чином, дослідження процесів управління стартап-проектами у сфері сталого розвитку є актуальним і важливим для розвитку сучасного бізнесу, оскільки дозволяє підприємствам поєднувати інноваційність, екологічну відповідальність та економічну ефективність, що є ключовими факторами підвищення конкурентоспроможності.

Стартап-проекти – це інноваційні підприємства або ініціативи, яка створюються для втілення нових ідей у життя. Головна особливість стартапів полягає в тому, що на початкових етапах вони працюють в умовах високого ризику та невизначеності [3]. Такі проекти можуть започатковуватися як невеликими командами ентузіастів, так і реалізовуватися у форматі масштабних і амбітних ініціатив із значними інвестиціями.

Таблиця 1 – Основні характеристики стартап-проектів

<i>Характеристика</i>	<i>Пояснення</i>
<i>Інноваційність</i>	Стартапи реалізують нові ідеї, змінюють традиційні підходи та вирішують складні проблеми.
<i>Ризик і невизначеність</i>	Високий рівень ризику на початкових етапах; стартапи можуть починатися від невеликих команд до великих проектів.
<i>Створення нових робочих місць</i>	Стартапи сприяють економічному зростанню та створенню нових робочих місць.
<i>Конкуренція та ринкова динаміка</i>	Вони стимулюють компанії впроваджувати інновації та підвищувати якість продуктів і послуг.
<i>Глобальний вплив</i>	Деякі стартапи можуть змінювати світовий порядок у сферах здоров'я, освіти, довкілля та технологій.
<i>Командний характер</i>	Успіх залежить від правильно підібраної команди з різними навичками для реалізації ідеї.
<i>Етапність розвитку</i>	Включає ідею дослідження, прототип, тестування, фінансування, маркетинг і продажі.

Джерело: складено авторами на основі [3]

Ефективне управління стартап-проектами суттєво залежить від якісного планування, що дозволяє визначити ключові етапи, цілі та очікувані результати проекту, а також від оптимального розподілу ресурсів, які забезпечують безперервність реалізації ініціатив.

Під сталим розвитком розуміють підхід, що має на меті задоволення потреб сучасного суспільства без шкоди для можливостей майбутніх поколінь, інтегруючи економічні, соціальні та екологічні пріоритети в діяльність підприємств. ESG-підходи (екологічні, соціальні та управлінські критерії) виступають важливим інструментом досягнення сталого розвитку, оскільки дозволяють оцінювати

діяльність бізнесу не лише з точки зору фінансів, а й впливу на довкілля, громаду та корпоративну культуру [1].

Стартап-проекти у сфері сталого розвитку орієнтовані на створення екологічних, соціальних чи управлінських інновацій, які можуть включати розробку зелених технологій, енергоефективних рішень, платформ для соціальної взаємодії або цифрових сервісів для відповідального споживання. Такі проекти не лише вирішують конкретні екологічні чи соціальні проблеми, а й сприяють формуванню нових ринкових ніш і конкурентних переваг для підприємств, що їх впроваджують.

Стартапи у сфері сталого розвитку можуть пропонувати різні екологічні інновації, такі як рішення для оптимізації енергоспоживання, утилізації відходів, впровадження відновлюваних джерел енергії чи моніторингу стану довкілля. Соціальні інновації можуть стосуватися платформ для доступної освіти, охорони здоров'я або підтримки уразливих груп населення, тоді як управлінські інновації можуть бути пов'язані зі створенням прозорих систем звітності, цифрового управління або оптимізації бізнес-процесів з урахуванням ESG-критеріїв.

Наприклад, ідеї для бізнесу у сфері зеленої економіки можуть включати [2]:

- сервіси з переробки та вторинного використання відходів,
- застосунки для моніторингу споживання енергії у домогосподарствах,
- мобільні сервіси для обліку та зниження вуглецевого сліду,
- платформи для об'єднання громадських ініціатив щодо озеленення.

Ці проекти не лише сприяють сталому розвитку, а й можуть стати джерелом довгострокових конкурентних переваг для підприємства за рахунок інноваційності, залучення інвестицій та позитивного іміджу.

Яскравим прикладом інноваційної ініціативи в Україні є проєкт від АТ «Укрнафта», де на одному із автозаправних комплексів компанії було встановлено першу сонячну фотоелектричну станцію (СЕС) [4]. Такий крок спрямований на зниження енергоспоживання з використанням традиційних джерел, зменшення вуглецевого навантаження і сприяє впровадженню зелених технологій у діяльність підприємства, що є важливою складовою сталого розвитку.

Проекти такого типу демонструють, як підприємства можуть поєднувати корпоративні ресурси зі стартап-ідейними рішеннями, що веде до більш ефективного використання ресурсів та підвищення конкурентоспроможності через впровадження екологічних ініціатив.

Стартап-проекти підвищують конкурентоспроможність підприємств через створення нових продуктів та послуг, впровадження технологічних переваг, покращення репутації та іміджу компанії, а також підвищення економічної ефективності. Управління стартапами є критично важливим, бо дозволяє правильно розподіляти ресурси, планувати етапи реалізації та мінімізувати ризики, що сприяє успішному впровадженню інновацій. Наприклад, стартапи можуть запускати нові цифрові сервіси, еко-технології або платформи для оптимізації бізнес-процесів, які швидко створюють додаткову цінність для підприємства та ринку.

Підсумовуючи, стартап-проекти є ефективним інструментом впровадження інновацій у сфері сталого розвитку, допомагаючи підприємствам реалізовувати нові технології та екологічні рішення. Успіх таких проєктів залежить від планування, правильного розподілу ресурсів і управління ризиками. Впровадження стартапів у ESG-ініціативи підвищує конкурентоспроможність підприємства та створює додаткову цінність для ринку. Приклади, як встановлення сонячних електростанцій на АЗК, показують практичну користь таких рішень для бізнесу.

Список використаних джерел

1. Чернявський Н., Гутаревич Н., Хмельовська Н. ESG як інструмент досягнення сталого розвитку та стратегічних цілей бізнесу. *Sayenko Kharenko*. 17 груд. 2024. URL: <https://sk.ua/uk/esg-jak-instrument-dosjagnennja-stalogo-rozvitku-ta-strategichnih-cilej-biznesu/> (дата звернення: 25.03.2026).
2. 5 ідей для бізнесу у сфері зеленої економіки для молоді, які можуть змінити місцеві громади. *Платформа Соціальних Змін*. URL: <https://social-change.com.ua/5-idej-dlya-biznesu-u-sferi-zelenoyi-ekonomiky-dlya-molodi-yaki-mozhut-zminyty-mistsevi-gromady/> (дата звернення: 25.03.2026).
3. Стартап-проекти як можливість втілення інноваційних ідей. *Блог RX-NAME UA*. URL: <https://rx-name.ua/blog/startap-proekty-yak-mozhlyvist-vtilennya-innovatsijnyh-idej-z-chogo-pochaty> (дата звернення: 25.03.2026).
4. Ukrnafta has installed the first SPP at one of its filling stations: video. *ЕкоПолітика*. URL: <https://ecopolitic.com.ua/en/news/ukrnafta-has-installed-the-first-spp-at-one-of-its-filling-stations-video/> (the date of application: 25.03.2026).